

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē ayōdhyākāṇḍē

॥ *ēkapañcāśaḥ sargaḥ* ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ ēkapañcāśaḥ sargaḥ ॥

niśādarājaguhasamakṣē lakṣmaṇasya vilāpaḥ

taṃ jāgratamadambhēna
bhrāturarthāya lakṣmaṇam |
guhaḥ santāpasantaptō
rāghavaṃ vākyamabravit || 2.51.1 ||

iyam tāta sukhā śayyā
tvadarthamupakalpītā |
pratyāśvasihi sādhvasyāṃ
rājaputra yathāsukham || 2.51.2 ||

ucitō'yaṃ janaḥ sarvaḥ
klēśānāṃ tvaṃ sukhōcitaḥ |
guptyarthaṃ jāgarīṣyāmaḥ
kākutsthasya vayaṃ niśām || 2.51.3 ||

nahi rāmāt priyatamō
mamāstē bhuvī kaścana |
bravīmyēva ca tē satyaṃ
satyēnaiva ca tē śapē || 2.51.4 ||

asya prasādādāśaṃsē
 lōkē'smin sumahad yaśaḥ |
 dharmāvāptiṃ ca vipulā -
 marthakāmau ca puṣkalau || 2.51.5 ||

sō'haṃ priyasakhaṃ rāmaṃ
 śayānaṃ saha sītayā |
 rakṣiṣyāmi dhanuṣpāṇiḥ
 sarvathā jñātibhiḥ saha || 2.51.6 ||

na mē'styaviditaṃ kiñcid
 vanē'smiṃścarataḥ sadā |
 caturaṅgaṃ hyatibalaṃ
 sumahat santarēmahi || 2.51.7 ||

lakṣmaṇastu tadōvāca
 rakṣyamāṇāstvayānagha |
 nātra bhītā vayaṃ sarvē
 dharmamēvānupaśyatā || 2.51.8 ||

kathaṃ dāśarathau bhūmau
 śayānē saha sītayā |
 śakyā nidrā mayā labdhuṃ
 jīvitaṃ vā sukhāni vā || 2.51.9 ||

yō na dēvāsuraiḥ sarvaiḥ
 śakyaḥ prasahituṃ yudhi |
 taṃ paśya sukhasaṃsuptaṃ
 tṛṇēṣu saha sītayā || 2.51.10 ||

yō mantratapasā labdhō
 vividhaiśca parākramaiḥ |
 ēkō daśarathasyaiṣa
 putraḥ sadṛśalakṣaṇaḥ || 2.51.11 ||

asmin pravrajitē rājā
 na ciraṃ vartayiṣyati |
 vidhavā mēdinī nūnaṃ
 kṣipramēva bhaviṣyati || 2.51.12 ||

vinadya sumahānādaṃ
 śramēṇōparatāḥ striyaḥ |
 nirghōṣōparataṃ tāta
 manyē rājanivēśanam || 2.51.13 ||

kausalyā caiva rājā ca
 tathaiva jananī mama |
 nāśaṃsē yadi jīvanti
 sarvē tē śarvarīmimām || 2.51.14 ||

jīvēdapi hi mē mātā
 śatrughnasyānvavēkṣayā |
 tad duḥkhaṃ yadi kausalyā
 vīrasūrvinaśiṣyati || 2.51.15 ||

anuraktajanākīrṇā
 sukhālōkapriyāvahā |
 rājavyasanasaṃsrṣṭā
 sā purī vinaśiṣyati || 2.51.16 ||

kathaṃ putraṃ mahātmānaṃ
 jyēṣṭhaputramapaśyataḥ |
 śarīraṃ dhārayiṣyanti
 prāṇā rājñō mahātmanaḥ || 2.51.17 ||

vinaṣṭē nṛpatau paścāt
 kausalyā vinaśiṣyati |
 anantaraṃ ca mātāpi
 mama nāśamupaiṣyati || 2.51.18 ||

atikrāntamatikrānta -
 manavāpya manōratham |
 rājyē rāmamanikṣipyā
 pitā mē vinaśiṣyati || 2.51.19 ||

siddhārthāḥ pitaraṃ vṛttaṃ
 tasmin kālē hyupasthitē |
 prētakāryēṣu sarvēṣu
 saṃskariṣyanti rāghavam || 2.51.20 ||

ramyacatvarasaṃsthānāṃ
 saṃvibhaktamahāpathām |
 harmyaprāsādasampannāṃ
 gaṇikāvaraśōbhitām || 2.51.21 ||

rathāśvagajasambādhāṃ
 tūryanādanināditām |
 sarvakalyāṇasampūrṇāṃ
 hr̥ṣṭapuṣṭajanākulām || 2.51.22 ||

ārāmōdyānasampannāṃ
 samājōtsavaśālinīm |
 sukhitā vicariṣyanti
 rājadhānīm piturmama || 2.51.23 ||

api jīvēd daśarathō
 vanavāsāt punarvayam |
 pratyāgamyā mahātmāna -
 mapī paśyāma suvratam || 2.51.24 ||

api satyapratijñēna
 sārdham kuśalinā vayam |
 nivṛttē vanavāsē'smi -
 nnayōdhyāṃ praviśēmahī || 2.51.25 ||

paridēvayamānasya
 duḥkhārtasya mahātmanaḥ |
 tiṣṭhatō rājaputrasya
 śarvarī sātyavartata || 2.51.26 ||

tathā hi satyaṃ bruvati prajāhitē
 narēndrasūnau gurusauhrdād guhaḥ |
 mumōca vāṣpaṃ vyasanābhipīḍitō
 jvarāturō nāga iva vyathāturaḥ || 2.51.27 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvye
 ayōdhyākāṇḍē ēkapañcāśaḥ sargaḥ ||